

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Social

اجتماعی

از: س. روشنگر

۲۰ مارچ ۲۰۱۲

نوروز بر شما مبارک باد!

چون نو بهار بر رخ من خنده می کند
فرخنده کشورم که زهر جلوه اش حلول
در دل مرا هوای وطن زنده می کند
صد نو بهار خرم و فرخنده می کند
ای دوستان هوای وطن را کجا بود
کآزاد را هوای خوشش بنده می کند

سال نو را به شما و همه هم وطنان و هم زبانان عزیز در سراسر دنیا تبریک می گویم و امیدوارم که روزی در افغانستان وطن ما بهارش همراه باشد با بهار آزادی و زندگی نو و ما همه در آنجا دیار باشکوه و با

عظمت، از بهارزندگی بخش آزادی و عدالت و ترقی تجلیل به عمل آوریم. و این زمانی میسر است که دیگر درکشور ما مداخله بیگانگان صورت نگیرد، متجاوزان از هر رنگ و قماش دست شان از این سرزمین کوتاه گردد و عوامل مانع پیشرفت و ترقی از میان برداشته شود.

دوستان ارجمند! می خواهم معلومات کوتاهی در مورد برگزاری سال نو و یا چگونگی مراسم نوروزی در کشور ما، برای آن عده از جوانان و نوجوانانی که وقتی خیلی خورد بوده اند از افغانستان برآمده اند و یا در افغانستان تولد نشده اند ارائه بدارم. زیرا بزرگترها مراسم سال نو را بهتر از من می دانند.

بنابر نوشته که در یک کتاب معتبر خیلی قدیمی به نام اوستا آمده است ۱۲۰۰ سال قبل از میلاد مسیح یعنی قبل از تولد حضرت عیسی در کشور ما اولین سازمان شاهی که در آن زمان نطفه یک تمدن بوده است در شهر بلخ که آن وقت بُخدی نام داشت به وجود آمده و اولین پادشاه این سازمان شاهی "یم یا یمما" که بعضاً "جم ویا جمشید" می نامیده اند، بوده است. روز اول سلطنت او را روز نو و یا "نوروز" گفتند و در بلخ جشن گرفتند. بعد ها این جشن ها را مصادف ساختند به روز اول حمل ویا روز اول فصل بهار. از آن به بعد یعنی از حدود ۳۲۰۰ سال قبل به این طرف این جشن ها، در کشور ما و کشور های همسایه ما مثل ایران و تاجیکستان به نام عید نوروز و یا جشن دهقان برگزار گردیده است که در آن مردم با رقص و پای کوبی و شادی سال نو و بهار نو شان را استقبال می کنند.

ترتیب و تدارک جشن ها

۱- تدارک سال نو: مردم ما از ۱۵ روز و حتی از یک ماه قبل به تدارک سال نومی رفتند. خانه تکانی، پاک کاری، خرید لباس نو، و یا دوخت لباس نو برای نوروز، تهیه و پختن غذا های مخصوص و شیرینی جات مخصوص نوروز مثل کلچه نوروزی، حلوی سوهان و دیگر چیزهای لازم، کاشتن سبزه در ظرف مخصوص تهیه هفت سین و هفت میوه، تدارک و برگزاری شب چهارشنبه سوری و آتش بازی سنتی و غیره صورت می گرفت.

۲- مراسم تحویل سال: سال شمسی که به اساس گردش زمین به دور خورشید محاسبه شده است شامل ۳۶۵ روز و شش ساعت و نه دقیقه و... است که دقایق آخر آن در اوقات مختلف شبانه روز پوره می شود ولی از لحاظ رسمی مثل همیشه ساعت ۱۲ شب را آغاز روز جدید می نامند. در قسمت هائی از افغانستان دقایق آخر سال کهنه و دقایق اول سال نو را طی مراسم خاصی برگزار می کنند و سال گردش می گویند و سفره هفت سین می چینند که یکی از سین های این سفره سمنک است. سمنک را نیز طی مراسم خاصی در شب سال نو می پزند و با سرور و شادمانی ساعاتی از شب را بیدار می مانند تا سمنک پخته شود و در جریان پختن سمنک خانم ها این سروده را می خوانند:

سمنک درجوش ما کفچه زنیم

دیگران در خواب ما دفچه زنیم

.....

موقع سال گردش سمنک درپهلوی شش سین دیگر مثل سنجد، سبزه، سیب، سرکه، سماق، سپند، سیاه دانه، سکه و... زینت بخش سفره نوروز می شود. همچنین دوعده ماهی سرخ زنده دربین یک ظرف آب، کلچه نوروزی، هفت میوه، آجیل خشک، تخم مرغ رنگی و دیگر شیرینی جات خوش مزه روی این سفره پر برکت نوروز می چینند.

۳- مراسم بعد از تحویل سال و یا روزهای نوروز: دیدن اقوام و دوستان و بزرگان و دیدن بیماران و غیره از جمله کارهایی است که در روزهای اول سال انجام می شود.

روز اول سال را در وطن ما روز میله نهال شانی و یا روزدهقان هم نامیده اند که در اکثر ولایات افغانستان مردم دربیرون شهر به دور هم جمع شده به طور سمبلیک نهالی را به زمین غرص می کردند که با کف زدن های مردم بدرقه می شد و بعد مردم با موسیقی محلی توأم با رقص واتن ملی و رقص های محلی بر خوشی این مراسم می افزودند.

در گل غندی چاریکار، خواجه صفای کابل و تخت سفره رات این روز را به نام میله ارغوان، در شهر مزارشریف به نام میله گل سرخ و درننگرها به نام میله گل نارنج می نامند و همچنین درشهرهای دیگر این مراسم جشن و شادی از یک هفته یا ۱۵ روز و یاهم تا چهل روز ادامه داشت. درایام نوروز درسراسرافغانستان دترفریح گاه های بزرگ شهرها مسابقات بزرگ فصلی برپا می شد، از جمله این سرگرمی ها می توان ازمسابقات بزرگشتی، کشتی یا پهلوانی، اسب دوانی، شتر دوانی، توپ دنده، بایسکل دوانی درتپه های پر فراز و نشیب شهر، کوه نوردی، توشله بازی، تخم مرغ جنگی، ریسمان کشی، نیزه بازی، شمشیربازی، کاغذ پران بازی، چوب بازی و اتن ملی همراه با موسیقی های مست و سرشارمحلی و ده ها نوع مسابقه و سرگرمی دیگرنام برد.

ناگفته نماند که این جشن ها در داخل و خارج شهر با شرکت زنان و مردان و تمامی خانواده ها برپا می شده است. و مردم می کوشیدند تا با این دید و بازدید ها تمامی کدورت ها و نفرت و غم و غصه را ازخود با آغاز سال نو دور نمایند و زندگی را با صفا و صمیمیت بهارتازه شروع کنند. هرآخرهفته و یا جمعه ها میله های نوروز در تفریح گاه های بزرگ شهرها با شرکت مردان و زنان و با تهیه غذاهای خوشمزه و مخصوص و شنیدن موسیقی های پر جوش برگزار می شد. اما چهارشنبه اول سال و سیزده نوروز کیفیت خاص خود را داشته است. روز سیزدهم نوروز زن ها و دختران جوان بر روی سبزه ها و چمن زارها قدم زده و سبزه ها را به هم گره می زدند و می گفتند سبزه رفت نحس رفت، زردی رفت و سبزه هائی که درخانه کاشته بودند ازخانه به چمن زار ها می بردند و می انداختند و عقیده داشتند که بدین ترتیب غم و غصه ها و کدورت ها از ما دور می شود.

اما هم اکنون که بهار تازه دروطن آغاز می شود متأسفانه درنتیجه تجاوز امپریالیسم و ارتجاع هم وطنان بی گناه ما در آتش و خون غوطه می زنند. گاهی به دست وحشیان متجاوز غربی به بهانه های مختلف به خون کشیده می شوند و گاهی هم به دست ارتجاع مزدور به کام انفجار و آتش برده می شوند. عده زیادی از هموطنان ما چنان در فقر و تنگدستی و بی خانمانی، بیماری و خیلی بدبختی های دیگر دست به گریبان اند که بهار برای آن ها معنی واقعی خود را از دست داده است. بهاران آن ها توسط دشمنان رنگارنگ ملت ما دزدیده شده و بر روی همه خوشی های آن ها خط بطلان کشیده اند. کلمه نفرت انگیز تجاوز و جنگ همراه با جنگ آفرینان و جنگسالاران همه هستی شان را نابود کرده است. اما باید بدانیم که این شام سیاه تحمیل شده برما به بازوی توانای مردم ما آخر به پایان می رسد و چنین نخواهد ماند. به قول شاعر انقلابی وطن ما:

مگر ببین که این شب غمین و ترسناک

به پای می رسد

و صبح می شود

شفق دمیده می رود

بهار تازه می رسد

در این بهار

برین شط شکوهمند و بی قرار،

هزار زورق شتابگیر و مست
نه اینکه قایق شکسته در شکنج خشمگین آب
همه به پیش می روند با غرور
همه شتاب می کنند با امید، همه شتاب می کنند با امید.
به امید آروز - نوروز تان پیروز - هر روزتان نوروز